

první představení *DrO Čs. soc. demokracie* Na faře (H. Heyermans, přel. F. V. Krejčí) - v cyklu vzorných dělnických představení, Otec, obě r. Ant. Urban. Poté desetiletá přestávka, výjimkou 1917 Paní Marjánka, matka pluku. 1910 *DrO Vzdělávacího*

517 / Oskar Vyskočil 1908 v kostýmu ze hry *V tiché uličce*.

spolku, mj. Čest (Sudermann). 1912 zah. *DrO Strany národně sociální* Na kovárně (Böhm), h. Na střelnici. Repertoár různorodé kvality, ale po 1918 i významná představení, např. Devátá louka (Jesenská), Jh. Májová, Scheinpflugová, Vrbský, Štěpánek, Ptáková, Vydra st. H. i v přírodě u Pánkovic rybníka.

1918 Tyl 9 představení, následující rok 13. Stejně intenzivní činnost i později, ale výrazná změna drgíe s celoročním plánem, mj. Tolstoj, Gorkij, Ibsen, Wilde, Rostand, Molière, Strindberg, Bernstein, Duvernois, Maugham, Nušic. Hry současných domácích autorů napsané pro DS Tyl, např. 1927 Radost ze života (uč. K. Novák), Stíny (K. Stádník), dramatické pásmo Zborov (B. Toužimský, r. DS Tyl). Zd. Štěpánek napsal pro DS Nezbedného bakaláře, premiéra 1937, před uvedením pražským. Jh. např. 1918 Vojan, E. Kohout, 1925 Kronbauerová, Dostalová, 1932 Scheinpflugová, 1936 Haas, Kabátová, Šejbalová, Korbelař, 1937 Štěpničková, 1940 Plachý, 1944 Vejražka, Fabianová. Rozsáhlá spolupráce se Zd. Štěpánkem po celou dobu jeho umělecké činnosti (čestný člen Tyla 1937, čestný občan města 1966). H. i pro děti. 1918 *Sdružené dramatické odbory soc. stran* Povodeň (Krejčí), později K. Havlíček Borovský. 1919 jedno představení *DrKr 3. polní setniny I. myslivců*. *DrO Čs. soc. demokracie* 1919 Její pastorkyňa, novinka Prsten (J. Sýkora, místní rodák), při příležitosti konference ochotníků Pasekáři. 1920 Domov (Sudermann), Služebník svého pána, Maryša, V zahradě sudic, Žaluji aneb Prokletí války (J. Balda), 1921 RUR, 1922 Vlci (Rolland), Tribun (Bourget), Kníže (Arn. Dvořák), 1923 Pygmalion, v bažantnici u Krušovic Ze života hmyzu. Pod hlavičkou Dělnické akademie Večer sociální poezie, sehraňa Nejvyšší oběť (Wolker) ad.

Po 1918 postupně působily *DrO Národní demokracie*, *Čs. strany socialistické*, *Červený kříž*, *MO NJS*, *SDH*, *Spolek národního učitelstva Budeč*, *Spolek veteránů*, *Štěpařský či okrašlovací spolek*, *Střelecký sbor*, od 1921 *Okresní divadelní rada*. Z obecného nedostatku herců všechny organizace tolerovaly vzájemnou vý-

pomoc. 1919 zřízen *DrO Čs. nár. demokracie*, včetně hudebního a pěveckého odboru. Jeho činnost poměrně malá, téhož roku zah. Faun, např. Jirásek, Šamberk, Dyk, Jh. Zd. Štěpánek. 1920 *DrO Jednoty českých střelců* dvě hry. 1922 sídlo Šimanovského, později Wintrova okrsku ÚMDOČ, aktivní též ve 40. letech. 1922 členy ÚMDOČ SDO Tyl, *Spolek akademiků Krakovec*, *DO Čs. národních socialistů*. *DrO KSC* zah. 1922, Staří blázni (Turnovský), do 1938 h. pro dospělé i pro děti, poměrně široký repertoár od zábavy k sociálním a revolučním námětům, mj. Šíma, Mařík, Tyl, Branald, Včelička, V+W.

1923 koupilo Družstvo pro postavení DD dům U zlaté štiky. 1925 ho přestavělo, též sál s jevištěm v 1. patře. 1925 *DrO SK* Revoluční svatba (Michaelis). 1926 *Div. ochotníci Církve československé* Otec a Babí léto (Fořt). Téhož roku *Rodičovské sdružení - učitelské sbory* rovněž několik her, včetně Piskáčkovy Slovácké princezky. 1927 *Osvětový odbor zaměstnanců šamotové továrny RAKO* Pravda (Markus). 1927 se Tyl vystěhoval ze sokolovny do DD. 1930 zal. Spolek pro vybudování městského divadla. 1931 *Občanská podpůrná jednota Palacký* uvedla C. k. polního maršálka. Téhož roku SDH s Dkr 1 představení. 1936 *DrO Národní gardy* Není muže nad kováře aneb Pravda vítězí (Balej). 1937 *Sdružení rakovnických ochotníků* a Národní garda Bílá nemoc. 1937 *Dělnické divadlo* členem SDDOČ. 1937 *Kolektiv mladých dělníků* a Akademický spolek Krakovec večer Vítězslava Nezvala, spojování sil dělnických kolektivů s levicovými sdruženími mládeže a studentů. 1938 SDO Tyl koupil Ld a přestavěl ho na divadlo, později nazvané Tylovo divadlo. 1919-1938 Tyl hrál 154x, 108 titulů, mj. Shakespeare, Ibsen, Shaw, Čechov, Musset, Rostand, Gogol, Pangol, Brecht.

1939 *Vlastenecko-dobročinná sdružená obec baráčníků Rakov* Naši furianti, 1940 operety Naši baráčníci (Starý), Píseň domova (Jára Beneš). 1940 *Zábavní spolek* Chytrák krajánek aneb Padla kosa na kámen (K. Burian). 1941 součástí DS Tyl *DS mladých*, Léto, Ulička odvagy, Princezna Pampeliška, Kdo je vinen, Hvězdy nad hradem, O malíři, který dělal zázraky. 1939-1945 Tyl v činnosti pokračoval, mj. Zvíkovský rarášek, Paní mincmistrová,

518 / Zdeněk Štěpánek s Františkem Cmíralem v premiérovém představení *Nezbedného bakaláře*.

1941 Othello, 1943 např. 35 představení. 1949 Ohnivec (Bělohlávek), členem Kruhu vítězných souborů ÚMDOČ.

Operní soubor, odbor *Pěvecko-hudebního spolku Vítězslav Novák*, 1939 příchodem dirigenta Zd. Tomáše v hudebně-dramatické činnosti zcela ojedinělý rozmach. 1941 se spojily Pěvecko-hudební spolek Vítězslav Novák, DJ Tyl a profesorský sbor Městské hudební školy v *Rakovnickou operu*, která do 1958 nastudovala a provedla široký repertoár, srovnatelný s profes. scénou. Sólové party obsazovány i hosty, Podvalová, Tauberová,